

Texte zur Sherpa-Sprache
zusammengestellt von Lhakpa Doma Salaka-Binasa
Sherpa und Chhiri Tendi Salaka Sherpa
in Zusammenarbeit mit Karl-Heinz-Krämer

Kapitel 01

Begrüßung

Khyoro min kang hin ? Khyoro minla kang si ?	/ ख्योरो मिन कड हिन ? मिनला कड सी ?	/ ख्योरो	Wie heißen Sie ?
Nye min Lhakpa hin. / Nye minla Lhakpa siwi.	डेय मिन ल्हक्पा हिन । मिनल ल्हक्पा सिवी ।	/ डेय	Ich heiße Lhakpa. / Mein Name ist Lhakpa.
Khyoro khangba keni hin ? / Zimkhang keni hin ?	ख्योरो खाडबा केनी हिन ? जिम्खड केनी हिन ?	/	Wo ist Ihr Haus?
Nye khangba yambula hin.	डेय खाडबा यम्बुल हिन ।		Mein Haus ist in Kathmandu.
Keni di ? / Keni pheпки ?	केनी डि ? / केनी फेष्की ?		Wohin gehen Sie?
Nga skulla diwi.	ड स्कुलला डिवी ।		Ich gehe zur Schule.
Khyoro skul keni hin ?	ख्योरो स्कुल केनी हिन ?		Wo ist deine Schule?
Nye skul salleri hin.	डेय स्कुल सल्लेरी हिन ।		Meine Schule ist in Salleri.
Desu phaplu cho thakringbu wai ?	देसु फप्लु चोओ थाकरिडबु वई ?		Wie weit ist Phaplu von hier?
Minet khalzhik thokitene.	मिनेट खल्जीक चोइ थोकितेने ।		Man braucht etwa 20 Minuten.
Cho baje kyangung ?	चोओ बजे क्यासुड ?		Wieviel Uhr ist es jetzt?
Dash baje kyangung.	दश बजे क्यासुड ।		Es ist 10 Uhr.
Lo cho lepki ?	लो चोओ लेष्की ?		Wie alt bist du?
Lo khaljik tang nga lepkiwi.	लो खल्जीक तड ड लेष्कीवी ।		Ich bin 25 Jahre alt.
Tama khyurung ?	तमा ख्यूरुड ?		Und Sie?
Nga lo khaljik tang sum lepkiwi .	ड लो खल्जीक तड सुम लेष्कीवी ।		Ich bin 23 Jahre alt.
Khyoro pala tang mama keni zhuki ? / Khyoro papa tang ama keni dekiwi ?	ख्योरो पाला तड ममा केनी ज्यूकी ? ख्योरो पापा तड मम केनी देकीवी ?		Wo leben Ihre Eltern? / Wo leben Deine Eltern?
Nye pala tang mama yulla zhukiwi.	डेय पाला तड ममा यूल्ला ज्यूकीवी ।		Meine Eltern leben im Dorf.
Khyoro yulki min kang si ?	ख्योरो यूल्की मिन कड सि ?		Wie heißt dein Dorf?
Nye yulla sitiling siwi.	डेय यूल्ला सितीलीड सिवी ।		Mein Dorf heißt Shiteling.
Khurang pin cho wai ?	खिरड पिन चोओ वई ?		Wieviele Brüder und Schwestern hast du?

Achu nyi tang ai chik wai. अच्यू डि तड अई चिक वई । Ich habe zwei ältere Brüder
und eine ältere
Schwester.

Khyoro tertang sising dalza ख्योरो तेरतड सिसिड दल्जा ल्यामुती Wer ist dein bester
lemuti su hin ? सु हिन ? Freund?

Kapitel 02

Unterhaltung

Di kang hin ?	दि कङ हिन ?	Was ist dies?
Di kitap hin.	दि किताप हिन ।	Dies ist ein Buch
Phokiti kang hin ?	फोकिती कङ हिन ?	Was ist das?
Phokiti naksha hin.	फोकिती नाक्श हिन ।	Das ist eine Landkarte.
Tasam khyurung kangki ?	तसम ख्यूरुङ कङकी ?	Was machst Du in diesen Tagen?
Nga tasam treking laka kiiwai.	ङ तसम ट्रकिङ लका किइवई ।	Ich arbeite beim Trekking.
Nangla phewa. / Khangba shok.	नाङला फेवा । / खङब स्योक ।	Bitte kommen Sie herein !
Jusa. / Juni. / De.	ज्यूस । / ज्यूनी । / दे ।	Bitte setzen Sie sich !
Nam lemu chungsung.	नम ल्येमु चुङसुङ ।	Das Wetter ist schön.
Haring cherwa gyakitene.	हारिङ छेर्व ग्यकितेने ।	Möglicherweise regnet es heute.
Cherwa gyakinok.	छेर्व ग्यकिनोक ।	Es regnet.
Sama sota ? / shalak sheu ?	समा सोता ? / स्यलाक सेउ ?	Haben sie zu Mittag / Abend gegessen?
Lhowa lasung.	ल्होव लासुङ ।	Ich habe Hunger.
Komba lasung.	कोम्बा लासुङ ।	Ich habe Durst.
Khyoro lungbi min kang hin ?	ख्योरो लुङबी मिन कङ हिन ?	Wie heißt Ihr Land ?
Kanisu pheu ? / Kanisu wau ?	कनीसु फेउ ? / कनीसु वउ ?	Woher kommen Sie ?
Thangbu ? / Thangburang ?	थाङबु ? / थाङबुरङ ?	Wie geht es Dir? / Alles klar?
Las, thangburang.	लस, थाङबुरङ ।	Ja, mir geht es gut.

Kapitel 03

Dialog

Mathe alai gal hina.	मठे अलइ गाल हिना ।	Wir haben uns lange nicht gesehen.
Solcha se phep. / Cha thung shok.	सोलच्य से फेप । / च्यअ थुड स्योक ।	Bitte kommen Sie Tee trinken.
Shalak se phep. / Sama sap shok.	स्यलक से फेप । / समा सप स्योक ।	Bitte kommen Sie zum Mittagessen / Abendessen.
En chesung.	यन छेसुड ।	Ich bin müde.
Kole kyani sisa. / Kole kyani sunga.	कोले क्यनि सिस । / कोले क्यनि सुडा ।	Bitte sprechen Sie langsamer.
Nga pasang tang mula hatla galin.	ङ पासाङ तङ मुल हटला गालिन ।	Ich bin mit Pasang zum Markt gegangen.
Hatla ngira skulki dalza thesung.	हटला ङिरा स्कूलकी दालजा ठेसुड ।	Wir haben unseren Klassenkameraden auf dem Markt getroffen.
Ngirang teri sakhangla chya thung galin.	ङिरङ तेरी सखङला च्या थुड गालिन ।	Wir gingen alle zum Restaurant, um Tee zu trinken.
Nye dalza Sunitaki barela tamnye kyain.	ङे दालजा सुनिताकी बरेल तम्डे क्याइन ।	Wir sprachen über meine Freundin Sunita.
Sunita lopin hotup tamnye nye dalzi tesu hakkosung.	सुनिता लोपइन होतुप तम्डे ङे दल्जी तेसु हक्कोसुड ।	Ich wußte von meinem Freund, daß Sunita noch studiert.
Nyirang denla diwi.	ङिरङ डेनला ङिवी ।	Wir gehen zu einer Einladung.
Haring nga khomu me.	हरिङ ङ खोमु मेए ।	Heute habe ich zu tun.
Khyurung khomu wata ?	ख्यूरुङ खोमु वता ?	Hast Du frei ?
Goki sama kangse ?	गोकी समा कङसे ?	Was essen wir zu Abend ?
Haring gomu syakpa sap.	हरिङ गोमु स्यकपा सप ।	Heute Abend essen wir Sherpa-Eintopf.
Keni zhuki ?	केनी ज्यूकी ?	Wo lebst du?
Nga Bauddha dekiwi.	ङ बौद्ध देकिवी ।	Ich lebe in Bauddha
Phoki katiki minti kangsi ?	फोकी काअतिकी मिनती कङसि ?	Wie heißt jener Berg ?
Jambulingki ka thenbuti dakpi lungbala wai.	जम्बुलिङकी काअ थेन्बुती दाक्पी लुङबाला वाई ।	Der höchste Berg der Erde ist in unserem Land.
Diti solukhumbula wai di nepalki sharla khelkiwi.	दिती सोलुखुम्बुला वाई दि नेपालकी स्यरल खेलकीवी ।	Er ist in Solu-Khumbu und das ist im östlichen Teil Nepals.

Kapitel 04

Besuch in Solu

Dakpu sherwa teriki dakpi lungsung jetup megiwi.	दाक्पु शेर्वा तेरीकी दाक्पी लुङसङ जेतुप म्यगिबी ।	Wir Sherpas alle dürfen unsere Sherpa-Kultur nicht vergessen.
Dapki khangba peza tang kyani sherwi tamnye kigokiwi.	दाक्पी खड्बा पेजा तङ क्यानी शेर्वा तम्डे किगोकिवी ।	Wir müssen zu Hause mit den Kindern Sherpa-Sprache sprechen.
Khyurung solu dop bela kanisu di ?	ख्यूरुङ सोलु डोप बेला कनीसु डि ?	Von wo aus gehen Sie nach Solu ?
Parsala jirine diwi, parsala namdula phaplu diwi.	परसल जिरीले डिवी, परसल नम्डुला फप्पु डिवी ।	Manchmal gehe ich von Jiri aus zu Fuß, und manchmal fliege ich nach Phaplu.
Jirine galsing khangba leula nyima cho thowaki ?	जिरीने गल्सीङ खड्बा लेउला डिमा चो थोवकी ?	Wie viele Tage braucht man von Jiri bis zu deinem Haus?
Gadila nyima chik tang kangbi nyima sum kyani nyima zhi thokiwi.	गडिला डिमा चिक तङ कङबी डिमा सुम क्यानी डिमा जि थोकीवी ।	Man braucht vier Tage, einen Tag mit dem Bus und drei Tage zu Fuß.
Lam tsukoi wai ?	लम चुकोई वाइ ?	Wie ist der Weg?
Lalai dasala ken tang lalai dasala thul wai.	ललइ दसला केन तङ ललइ दसला थुल वाइ ।	Mancherorts aufwärts und mancherorts abwärts.
Lamla sama sap tang shasa detup dasa watang me ? / Lamla sama sap tang shasa detup dasa watang me ?	लम्ला सम सप तङ स्यस देतुप दासा वतङ मे ? / लम्ला सम सप तङ स्यस देतुप दासा वतङ मे ?	Gibt es unterwegs einige Hotels oder Restaurants?
Lamla nyiloku tang sama sap dasa lemo wai.	लम्ला डिलोकु तङ समा सप दास ल्यमो वाइ ।	Es gibt nette Orte zum Essen und Schlafen.
Dang khyurung kani galu ? / Dang khyurung kani pheu ?	दाङ ख्यूरुङ कनी गालु ? र दाङ ख्यूरुङ कनी फेउ ?	Wo bist du gestern gewesen?
Dang nga yuk galin.	दाङ ङ युक् गलिन ।	Gestern habe ich Besichtigungen gemacht.
Kani yuk galup ?	कनी युक् गलुप ?	Wo hast du Besichtigungen gemacht? (Was hast du dir angesehen?)
Dalzimula nagarkot galin.	दाल्जीमुला नागरकोट गलिन ।	Ich bin mit einem Freund nach Nagarkot gegangen.

Nagarkot ne sagarmatha thongita ?	नागरकोट नेय सगरमाथा थोंगीता ?	Kann man den Moutn Everest von Nagarkot aus sehen?
Desu bos tso bajela ditang ?	देसु बोस चो बजेला डितड ?	zu welcher Zeit fährt der Bus hier ab?
Tertang sising gomiti cha bajela diwi.	तेरतड सिसिड गोमिती छ डिवी ।	Der erste fährt um 6 Uhr ab.
Dakpu yambula tso baje lepki ?	दक्पु यम्बुला चो बजे लेप्की ?	Zu welcher Zeit werden wir in Kathmandu ankommen?
Dakpu dui baje tsoila lepkiwi.	दक्पु दुइ बजे चोइल लेपकिवी ।	Wir werden etwa um zwei Uhr ankommen.
O, yambu yang metsenge tang mi mangmu nok.	ओ । यम्बु यड मेचेडे तड मी मडमु नोक ।	Oh, Kathmandu ist schutzig und es gibt viele Leute.
Metsenge wosirang loup tang laka kitupla derang hunggosung.	मेचेडे वोसिरड लोउप तड लका कितुपला देरड हुडगोसुड ।	Es ist schmutzig, aber wir müssen wegen der Arbeit und zum Lernen hierhin kommen.
Deki lhaph dasa lemuti keni hinang ?	देयकी ल्हप दासा ल्यमुती केनी हिनड ?	Was ist hier der beste Platz für einen Besuch ?
De lhaph dasa bangi wai. Keni pheпки Bauddha, Swayambhu, Pashupatinath ... ?	देय ल्हप दासा बडी वइ । केनी फेप्की बौद्ध, स्वयम्भू, पशुपतिनाथ ?	Es gibt viele Orte für Besuche. Wohin möchten Sie gehen, Bauddha, Swayambhu, Pashupatinath ... ?
Haring Bauddha dop hina ?	हरिड बौद्ध डोप हिना ?	Heute gehen wir nach Bauddha,o.k. ?
Hanumandhoka sang lhahogokiwi lhaph sama bangi wai.	हनुमानढोका सड ल्हडोगोकिवी ल्हप समा बडी वइ ।	Wir müssen auch Hanuman Dhoka besuchen. Dort gibt es viel zu besichtigen.
Te tangboki pe tang dongbu chikla jou khangba wai.	त्य तडबोकी पे तड दोडबु चिकला जोउ खडबा वइ ।	Dort findet man alte Geschichte und ein Hause, das aus einem einzigen Baum gemacht wurde.
Kenisang khangbatirang nok tiwi baliti keni depkitang ?	केनीसड खडबातिरड नोक, तिवी वालीती केनी देप्कीतड ?	Da sind überall Häuser. Daher, wo pflanzen sie das Getreide?
Mi mangsoki chokhangla ngewi.	मि मडस्वकी छोखडला डेवी ।	Die meisten Leute kaufen die Nahrung in Geschäften.

Kapitel 05

Probleme der Sherpa-Jugend

Tasam mi mangso shaharla dekiwi.	तसम मि मडस्व शहरला देकीवी ।	Jetzt leben die meisten Leute in der Stadt.
Mi lalai shaharla miji kyongup gaakiwi.	मि ललाइ शहरला मिजी क्योडुप गाअकिवी ।	Einige Leute lieben das Stadtleben.
Shaharla miji kyongupla kangi dukpa wai ?	शहरला मिजी क्योडुपला कडी दुक्प वइ ?	Was sind die Probleme des Stadtlebens?
Chila mi mangswa yambula dop hinang ?	चिल मि मडस्व यम्बुला डोप हिनड ?	Warum gehen die meisten Leute nach Kathmandu ?
Yulla rang desing lemu loup tang milungba dop kang amochou kyan mi yambula dop hin.	यूला रङ देसिङ ल्यमु लोउप तङ मिलुङबा डोप कङ अमोछोउ क्यन मि यम्बुला डोप हिन ।	Wenn wir im Dorf leben, erhalten wir keine gute Ausbildung und können auch nicht ins Ausland gehen; daher gehen die Leute nach Kathmandu.
Kyurungla shaharki miji gaa nouki yulki miji gaa nok ?	क्यूरुङला शहरकी मिजी गाअ नोउकी यूल्की मिजी गाअ नोक ?	Was gefällt Ihnen besser, das Stadtleben oder das Dorfleben ?
Ngala yulki miji gaa wai chilasing nga yulla keu hin.	ङला यूल्की मिजी गाअ वइ चिलसिसिङ ङ यूला केउ हिन ।	Ich mag das Dorfleben, weil ich in einem Dorf geboren wurde.
Nye yulwa towa thinmu tang dukpala dalja kiwi.	ङे यूल्वा तोव थिन्मु तङ दुक्पाला दल्जा किवी ।	Meine Nachbarn sind freundlich und hilfsbereit.
Dakpi yulla mi khamu metu tapki dakpi yulla yarko magalup hin.	दाक्पी यूला मि खामु मेतु तपकी दाक्पी यूल्ल यरके मगालुप हिन ।	Es gibt keine gebildeten Leute in unserem Dorf; daher ist es nicht entwickelt.
Japaniz tamnye laa tso laup ?	जापानीज तम्डे लाअ चो लउप ?	Wie viele Monate haben Sie Japanisch gelernt?
Nye japaniz tamnye laa tuk lain.	ङे जापानीज तम्डे लाअ टुक लइन ।	Ich habe sechs Monate Japanisch gelernt.
Khyoro mastar jarman hinangki nepali hin ?	ख्योरो मस्टर जर्मन हिनङका नेपाली हिन ?	Ist Ihr Lehrer Deutscher oder Nepali ?
Jarman tang japaniz tamnye tsukoti mang kale nok ?	जर्मन तङ जापानीज तम्डे चुकोती मङ कले नोक ?	Welche Sprache ist schwieriger, Deutsch oder Japanisch ?
Khyoro tamnye namba tso lapseki ?	ख्योरो तम्डे नम्बा चो लपसेकी ?	Wie viele Sprachen sprechen Sie ?
Khyoro mamiki maup tamnye kang hin ?	ख्योरो ममीकी लउप तम्डे कङ हिन ?	Was ist deine Muttersprache ?
Khyoro zendi kyaup ?	ख्योरो जेन्दी क्याउप ?	Sind Sie verheiratet ?

Las, nye jendikyan lo sum gal.	लस, डे जेन्दी क्यन लो सुम गल ।	Ja, ich habe vor drei Jahren geheiratet.
Peza watang me ?	पेजा वतड मे ?	Haben Sie Kinder ?
Khyoro ru kang hin ?	ख्योरो रू कड हिन ?	Zu welchem Klan gehören Sie ?
Nye ru salaka hin.	डे रू सलाका हिन ।	Ich gehöre zum Salaka clan.

Di mendok min kang hin ?	दि मेन्दोक मिन कड हिन ?	Wie lautet der Name dieser Blume ?
Di tongmar mendok hin.	दि तोङमर मेन्दोक हिन ।	Dies ist eine Rhododendronblüte.
Di laa kangla syarki ?	दि लाअ कडला स्यरकी ?	In welchem Monat blüht sie ?
Chet tang baisakhla syorkiwi.	चेत तड बैसाखल स्योरकीवी	Sie blüht im April und Mai.
Nga phila galin.	ङ फिला गलिन ।	Ich war auf Toilette.
Haring cherwa gekinok.	हरिङ छेर्वा ग्यकीनोक ।	Heute regnet es.
Haring nam ngekinok.	हरिङ नम डेकीनोक ।	Heute preßt der Himmel besonders. (Heute ist schlechtes Wetter)
Kyirung de dekinok ?	ख्युरूङ दे देकिवी ?	Bleibst du hier ?
Sala nyirang Zhung diwi.	सला डिरङ जुङ डिवी ।	Morgen gehen wir nach Junbesi.
Sangbu nyirang Takshindu diwi.	सङबु डिरङ टाक्सिन्दु डिवी ।	Nächstes Jahr werden wir nach Takshindu gehen.
Nyirang mani rong diwi.	डिरङ मनी रोङ डिवी ।	Wir gehen beten.
Sherwa towa gawa galsima lhangangla mani rong diwi.	शेर्वा तोव गाव गल्सीम ल्हङङला मनी रोङ डिवी ।	Die Sherpas gehen ins Kloster zum Beten, wenn sie alt werden.
Gawa gama lhangangla kyakinok.	गावा गामा ल्हङङला क्यकीनोक ।	Die alten Leute ziehen ins Kloster.
Mani rong gosung sinok.	मनी रोङ गोसुङ सिनोक ।	Sie sagten, sie wollten beten.
Peza lakala galnok.	पेजा लकाला गल्लोक ।	Die Kinder sind arbeiten gegangen.
Khyokpeza teri trekingla galnok.	ख्योकपेजा तेरी ट्रेकिङला गल्लोक ।	Alle jungen Männer sind zum Trekking gegangen.
Udgyen sardar hin.	उङग्येन सरदार हिन ।	Udgyen ist ein (Trekking-) Führer.
Khumjungki mi nok.	खुम्जुङकी मी नोक ।	Er ist aus Khumjung
Mi tengbu nok.	मी टेङबु नोक ।	Er/sie ist ehrlich.
Mi lemu nok.	मी ल्यमु नोक ।	Er/sie ist eine guer Mensch.
Suhinang ?	सुहिनङ ?	Wer ist er/sie ?
Tsukoi nok ?	चुकोइ नोक ?	Wie ist er/sie/es ?
Nama samba tsukoi nok ?	नमा सम्ब चुकोइ नोक ?	Wie ist die neue Schwiegertochter ?

Zemu nok.	जेमु नोक ।	Sie ist hübsch.
Kitang tsukoi nok ?	कितड चुकोइ नोक ?	Wie ist ihr Charakter / Verhalten ?
Semla kang wai ?	सेमला कड वइ ?	Woran denkst du ?
Sem dukpa langginok. / Pap langginok.	सेम दुक्पा लंगिनोक । / लंगिनोक ।	Ich mache mir Sorgen.
Chila?	चिला ?	Warum ?
Khangba zop bela mi chawa mangmu phoksung.	खडबा जोप बेला मी छवा मडमु फोक्सुड ।	Wegen des Hausbaus bin ich völlig verschuldet.
Awa ami changga kitup bela di miti chawala shorsung.	अव आमी छडगा कितुप बेल दि मिती छवाला सोरसुड ।	Diese Person ist verschuldet wegen der zweiten Totenzeremonie ihrer Eltern.

Kapitel 07

Alltagsgespräch

Pezi zendi nam hin ?	पेजी जेन्दी नम हिन ?	Wann ist die Heirat der Kinder ?
Gaki changga gomalake kyain.	गकी छङ्गा गोमलाके क्यइन ।	Die zweite Totenfeier für Großmutter hat bereits stattgefunden.
Shing nyewap sin wai.	सिङ डेवप सिन वइ ।	Ich möchte Land kaufen.
Tiki shing tsonggi nok.	तिकी सिङ चोङगी नोक ।	Er verkauft sein Land.
Peza tikpe lawala joku megiwi.	पेजा टिक्पे लवला जोकु म्यगिबी ।	Kinder dürfen nicht als bezahlte Arbeiter tätig werden.
Nyirang guala diwi.	डिरङ ग्यला डिबी ।	Wir gehen nach Indien.
pho tokpa gyapnok.	फो टोकपा ग्यपनोक ।	Da ist ein Erdbeben.
Kalak towa tsang joinok.	कलक तोव छङ जोङनोक ।	Die Raben bauen ihre Nester.
Di ra karmuti ngala tsonggita ?	दि र करमुती डला चोङगीता ?	Wirst Du mir diese weiße Ziege verkaufen ?
Khyurung langginoka ?	ख्युरूङ ल्होव लङगीनोका ?	Hast du Hunger ?
Nga lhowa langginok.	ङ ल्होव लङगीनोक ।	Ich habe Hunger.
Komba langginok.	कोम्बा लङगीनोक ।	Ich habe Durst.
Lhowarang me.	ल्होवारङ मे ।	Ich habe keinen Hunger.
Kombarang me.	कोम्बारङ मे ।	Ich habe keinen Durst.
Haring hriu wan riki biruwa pinok.	हरिङ ह्रिउ वन रिक्की बिरूव पिनोक ।	Heute sind Affen gekommen und haben die Kartoffelkeimlinge ausgerissen.
Ang tikpe ching tangnok.	आङ टिक्पे चिङ तङनोक ।	Das Baby hat Pipi gemacht.
Namgel chyangbu hin. / Namgel chyangbu nok.	नम्मोल च्यङबु हिन । / नम्मोल च्यङबु नोक ।	Namgyal ist schlau.
Tendi girpu nok.	तेन्डी गिरपु नोक ।	Tendi ist groß.
S.L.C. pas kyanok.	एस. एल. सि. पस क्यनोक ।	Er / sie hat das S.L.C. bestanden.
Nga tul khala denwai.	ङ तुल खला देनवइ ।	Ich sitze auf einem Stuhl.
Nye min Ananda Lopsang siwi / hin.	डे मिन अनान्द लोपसाङ सिबी / हिन ।	Ich heiße Ananda Lopsang.
Khyurungla puzhung tso wai ?	ख्युरूङला पुजुङ चो वइ ?	Wie viele Söhne haben Sie ?
Ngala puzhung nyi wai.	डला पुजुङ डि वइ ।	Ich habe zwei Söhne.
Nye peza tikpe wai.	डे पेजा टिक्पे वइ ।	Meine Kinder sind klein.

Khyurungla peza tso wai ? ख्यूरुङला पेजा चो वइ ?

Wie viele Kinder haben Sie ?

Ngala pum sum wai : डला पुम सुम वइ : पेम्बा, फुर्वा तड
Pemba, Phurwa tang केन्छी ।
Kenchi.

Ich habe drei Töchter:
Pemba, Phurwa and
Kenchi.

Kapitel 08

Dorfprobleme

Lhaki sama simbu zonok.	ल्हाकी समा सिम्बु जोनोक ।	Lhaki hat leckeres Essen gekocht.
Pasang sama lemu mazonok.	पासाङ समा ल्यमु मजोनोक ।	Pasang hat kein gutes Essen gekocht.
Nye shamung hurtuk khungal.	डे स्यमुङती हुरतुक खुन्गाल ।	Der Sturm hat meinen Hut weggetragen.
Hurtuk me phelkinok.	हुरतुक मे फेल्कीनोक ।	Der Sturm hat das Feuer verbreitet.
Natung tshikinok.	नाटुङ छिकिनोक ।	Der Wald brennt.
Chet tang baisakhla hurtuk kashyen gyakiwi.	चेट तङ बैसखला हुरतुक कस्यन ग्यकीवी ।	Es ist stürmisches Wetter in den Monaten Chait und Baisakh.
Mela somar luksing cherwa tang hurtuk chekiwi.	मेला सोमर लुक्सीङ छेर्वा तङ हुरतुक छेकीवी ।	Wirf reifen Käse in das Feuer und der Sturm wird aufhören.
Khyoro penmi min kang hin ? / Khyoro penmi minla kang si ?	ख्योरो पेन्मी मिन कङ हिन ? / ख्योरो पेन्मी मिनला कङ सी ?	Wie heißt deine Frau?
Khyoro pumla shing tetkita ?	ख्योरो पुमला शिङ तेटकिता ?	Schenkst du deiner Tochter auch Land ?
Khyoro pumla khangba tetkita ?	ख्योरो पुमला खङब तेटकिता ?	Schenkst du deiner Tochter ein Haus ?
Dakpu dongbu chesin thokpa gewinok.	दाक्पु दोङबु चेसीन टोक्पा गेवीनोक ।	Wenn wir die Bäume abholzen, gibt es Erdbeben.
Zik tang tom tosung.	जिक तङ तोम टोसुङ ।	Leopard und Bär laufen weg.
Hriu kiu kiu siwi.	ह्रिउ किउ किउ सिवी ।	Die Affen schreie "kiu, kiu".
Zik watene ?	जिक वतेने ?	Vielleicht ein Leopard ?
Ziki piu tikpe senok.	जिकी पियु टिक्पे सेनोक ।	Der Leopard hat ein kleines Kalb getötet.
Tangbo dakpi yulla dongbu bangi wai.	तङबो दक्पी युल्ला दोङबु बङी वइ ।	Vor vielen Jahren gab es in unserem Dorf viele Bäume.
Tasam tiwa mi teri chenok.	तसम तिव मी तेरी चिनोक ।	Jetzt sind sie alle von den Leuten abgehackt.
Dakpu jendatiwi dongbu chuni nathung bachae kigokiwi.	दाक्पु जेन्दातीवी दोङबु चुनी नठुङ बचए किगोकिवी ।	Wir jungen Leute müssen Bäume pflanzen und den Wald erhalten.

Dakpu miki dukrang kyani dongbu chesing pezi ngola min dakpi ngolarang dukpa ngekiwi.	दक्पु मीकी दुकरड क्यनी दोडबु चेसीड पेजी डोला मिन दक्पी डोलारड दुक्पा डेक्कीवी ।	Wenn wir Menschen die Bäume auf diese Weise abhacken, brauchen wir nicht bis zur nächsten Generation zu warten; wir werden schon zu unseren Lebzeiten Probleme bekommen.
Pelacha jaksin, tokpa dop chu kambup tang utonggupla hurtuk tsenge menyeute lepkiwi.	पेलछअ ज्यक्सीन, टोक्प डोप छु कम्बुप तड ऊतोडगुपला हुरतुक चेडगो मेडेउते लेक्कीवी ।	Zum Beispiel wird es Erdrutsche und Wassermangel geben, und außerdem wird es schwer zu atmen.
Jenda teri trekingla dopki yulla laka kitup mi sung me.	जेन्दा तेरी ट्रेकिङल डोपकी युल्ला लका कितुप मी सुड मे ।	Alle jungen Leute gehen weg zum Trekking; daher ist niemand zum Arbeiten im Dorf.
Dakpi lungbala napha lemu hungguti paryatan tesu hin.	दाक्पी लुडबाला नाफा ल्यमु हुडगुती पर्यटन तेसु हिन ।	Die Haupteinnahmequelle in unserem Land ist der Tourismus.
Paryatak tiwi dakpi lungba skul tang mekhang jopla dalja kii wai.	पर्यटक तिवी दाक्पी लुडबा स्कूल तड मेखड जोपला दाल्जा किइ वइ ।	Die Touristen helfen, Schulen und Krankenhäuser in unserem Land zu bauen.
Paryatak towa kaa lhaptirang min dakpiki choo tang lungsung loupki lagisang giwi.	पर्यटक तोव का ल्हपतिरड मिन दाक्पीकी छोओ तड लुडसुड लोउपकी लगिसड गिवी ।	Die Touristen kommen nicht nur, um die Berge zu sehen. Sie kommen auch, um unsere Traditionen und Kultur kennenzulernen.

Kapitel09**Unterwegs**

Lhaki sama simbu zonok.	ल्हाकी समा सिम्बु जोनोक ।	Lhaki hat leckeres Essen gekocht.
Pasang sama lemu mazonok.	पासाङ समा ल्यमु मजोनोक ।	Pasang hat kein gutes Essen gekocht.
Nye shamung hurtuk khungal.	डे स्यमुङती हुरतुक खुन्गाल ।	Der Sturm hat meinen Hut weggetragen.
Hurtuk me phelkinok.	हुरतुक मे फेल्कीनोक ।	Der Sturm hat das Feuer verbreitet.
Natung tshikinok.	नाटुङ छिकिनोक ।	Der Wald brennt.
Chet tang baisakhla hurtuk kashyen gyakiwi.	चेट तङ बैसखला हुरतुक कस्यन ग्यकीवी ।	Es ist stürmisches Wetter in den Monaten Chait und Baisakh.
Mela somar luksing cherwa tang hurtuk chekiwi.	मेला सोमर लुक्सीङ छेर्वा तङ हुरतुक छेकीवी ।	Wirf reifen Käse in das Feuer und der Sturm wird aufhören.
Khyoro penmi min kang hin ? / Khyoro penmi minla kang si ?	ख्योरो पेन्मी मिन कङ हिन ? / ख्योरो पेन्मी मिनला कङ सी ?	Wie heißt deine Frau?
Khyoro pumla shing tetkita ?	ख्योरो पुमला शिङ तेटकिता ?	Schenkst du deiner Tochter auch Land ?
Khyoro pumla khangba tetkita ?	ख्योरो पुमला खङब तेटकिता ?	Schenkst du deiner Tochter ein Haus ?
Dakpu dongbu chesin thokpa gewinok.	दाक्पु दोङबु चेसीन टोक्पा गेवीनोक ।	Wenn wir die Bäume abholzen, gibt es Erdbeben.
Zik tang tom tosung.	जिक तङ तोम टोसुङ ।	Leopard und Bär laufen weg.
Hriu kiu kiu siwi.	ह्रिउ किउ किउ सिवी ।	Die Affen schreie "kiu, kiu".
Zik watene ?	जिक वतेने ?	Vielleicht ein Leopard ?
Ziki piu tikpe senok.	जिकी पियु टिक्पे सेनोक ।	Der Leopard hat ein kleines Kalb getötet.
Tangbo dakpi yulla dongbu bangi wai.	तङबो दक्पी युल्ला दोङबु बङी वइ ।	Vor vielen Jahren gab es in unserem Dorf viele Bäume.
Tasam tiwa mi teri chenok.	तसम तिव मी तेरी चिनोक ।	Jetzt sind sie alle von den Leuten abgehackt.
Dakpu jendatiwi dongbu chuni nathung bachae kigokiwi.	दाक्पु जेन्दातीवी दोङबु चुनी नठुङ बचए किगोकिवी ।	Wir jungen Leute müssen Bäume pflanzen und den Wald erhalten.

Dakpu miki dukrang kyani dongbu chesing pezi ngola min dakpi ngolarang dukpa ngekiwi.	दक्पु मीकी दुकरड क्यनी दोडबु चेसीड पेजी डोला मिन दक्पी डोलारड दुक्पा डेक्कीवी ।	Wenn wir Menschen die Bäume auf diese Weise abhacken, brauchen wir nicht bis zur nächsten Generation zu warten; wir werden schon zu unseren Lebzeiten Probleme bekommen.
Pelacha jaksin, tokpa dop chu kambup tang utonggupla hurtuk tsenge menyeute lepkiwi.	पेलछअ ज्यक्सीन, टोक्प डोप छु कम्बुप तड ऊतोडगुपला हुरतुक चेडगो मेडेउते लेक्कीवी ।	Zum Beispiel wird es Erdrutsche und Wassermangel geben, und außerdem wird es schwer zu atmen.
Jenda teri trekingla dopki yulla laka kitup mi sung me.	जेन्दा तेरी ट्रेकिङल डोपकी युल्ला लका कितुप मी सुङ मे ।	Alle jungen Leute gehen weg zum Trekking; daher ist niemand zum Arbeiten im Dorf.
Dakpi lungbala napha lemu hungguti paryatan tesu hin.	दाक्पी लुडबाला नाफा ल्यमु हुङगुती पर्यटन तेसु हिन ।	Die Haupteinnahmequelle in unserem Land ist der Tourismus.
Paryatak tiwi dakpi lungba skul tang mekhang jopla dalja kii wai.	पर्यटक तिवी दाक्पी लुडबा स्कूल तड मेखड जोपला दाल्जा किइ वइ ।	Die Touristen helfen, Schulen und Krankenhäuser in unserem Land zu bauen.
Paryatak towa kaa lhaptirang min dakpiki choo tang lungsung loupki lagisang giwi.	पर्यटक तोव काअ ल्हपतिरड मिन दाक्पीकी छोओ तड लुडसुड लोउपकी लगिसड गिवी ।	Die Touristen kommen nicht nur, um die Berge zu sehen. Sie kommen auch, um unsere Traditionen und Kultur kennenzulernen.

Kapitel 10

Forst- und Landwirtschaft

Shing goki nok.	शिङ्ग गोकि नोक ।	Wir brauchen Holz
Natung kasenakyan masegal ghatekyasung.	नठुङ कसेनक्यन मसेगल / घटेक्यसुङ ।	Der Waldbestand ist stark zurückgegangen.
Tya chungma bangi nok.	त्य छुङम बडी नोक ।	Es gibt zu viele Tiere.
Chungmala so bangi gokiwi.	छुङमला सो बडी गोकिवी ।	Die Tiere benötigen zu viel Grünfutter.
Tangbo dakpu cha zopla sol ruin.	ताङबो दाक्पु च्या जोपला सोल रूङन ।	Früher haben wir Laub zum Kompostieren gesammelt.
Dongbu menok sisin cha megiwi.	दोङबु मेनोक सिसिन छ्या मेगीवी ।	Wenn es keine Bäume mehr gibt, fehlt der Dünger.
Sing mangmu khor kitupla thokiwi.	सिङ मङ्मु खोर कितुपला थोकीवी ।	Es wird zu viel Holz für Zäune genutzt.
Singi sattala tarki khor tang de dokor gyakgokiwi.	सिङी सट्टाला तरकी खोर तङ दे दोकोर ग्यकगोकीवी ।	Man sollte die Holzzäune durch Drahtzäune oder Steinmauern ersetzen.
Khangbi thek gyeulang sing bangi gokiwi.	खङबी थेक ग्येउलाङ सिङ बाडी गोकीवी ।	Auch für die Dachschindeln wird viel Holz benötigt.
Sherwa tiwala syangup belasang sing bangi gokiwi.	शेर्वा तिबला स्यङुप बेलासङ सिङ बाडी गोकीवी ।	Die Sherpas brauchen auch viel Holz für die Leichenverbrennung.
Nyira yulki chipla chiz dairi dzon wai.	डिरा यूल्की चिप्ला चिज डङ्गरी जोन वङ ।	In der Nähe des Dorfes wurde eine Käsefabrik gebaut.
Chiz dairila chiz denubela sing bangi gokiwi.	चिज डङ्गरीला चिज देनुबेल सिङ बाडी गोकीवी ।	Diese Käsefabrik benötigt viel Holz zur Herstellung von Käse.
Chiz tsonggupla shahar khundogokiwi.	चिज चोङ्गुपला शाहर खुनडोगोकीवी ।	Der Käse wird zum Verkauf in die Stadt gebracht.
Chiz dairiki solar chu tang hurtukki sakti thokgokiwi.	चिज डाङ्गरीकी सोलर छु तङ हुरतुककी सक्ती थोकगोकीवी ।	Die Käsefabrik sollte Solarenergie oder Wasser- und Windkraft nutzen.
Nga tikpe hotup bela dongbu tiwi wamangsing tsunok.	ङ टिक्पे होतुप बेल डोङबु तिबी वमङ्सिङ चुनोक ।	Die Rais haben in meiner Jugend bereits Futterbäume für die Tiere gepflanzt.
Sherwa tiwi tukop laka miginok.	शेर्वा तिबी तुकोप लाका मिंगिनोक ।	Wir Sherpas kannten diese Praxis nicht.

Dongbu tiwi patip sang tsunok.	डोडबु तिबी पतीप सड चुनोक ।	Die Rais pflanzen auch Bambusstauden.
Patip laka bangula phen thokiwi.	पतीप लाका बडीला फेन थोकीवी ।	Bambus ist ein sehr vielfältig genutztes Material.
Patip khangba dzop, chumala terup tang tseu lhapla phen thokiwi.	पतीप खडबा जोप, छुमाला तेरूप तड चेउ लहपला फेन थोकीवी ।	Wir nutzen Bambus als Baumaterial, Viehfutter, Gemüse, zum Körbeflechten usw.
Sherwa tiwi dongbu lhakpa dzugokiwi.	शेर्वा तिबी दोडबु ल्हक्पा जुगोकीवी ।	Die Sherpas sollten mehr Bäume pflanzen.
Dang tasam lola phal phulki dongbu mangmu tamnok.	दड तसम लोला फल फुलकी दोडबु मडमु तम्नोक ।	In den letzten Jahren sind auch Obstbäume gepflanzt worden.
Khaskyan, syau tang khambi dongbu ngekiwi.	खसक्यान, स्याउ तड खम्बी दोडबु डेकीवी ।	Man findet vor allem Apfelbäume und Pfirsichbäume.
Anggur sang dep gokiwi.	अंगुर सड देप गोकीवी ।	Man sollte auch Weinstöcke anbauen.
Anggur marki siwi rambu dzewi.	अंगुर मारकी सिवी रम्बु जेवी ।	Die Wurzeln der Weinstöcke festigen den Boden.
Anggur towa ngarmu tang bitamin mangmu giwi.	अंगुर तोव डर्मु तड बिटमीन मडमु गिबी ।	Die Weintrauben sind saftig und vitaminreich.

Kapitel 11

Wirtschaftsleben

Lang nam moki ?	लाङ नम मोकी ?	Wann pflügst du die Felder?
Ngira phagun tang tset laala lang mokiwi.	डिरा फागुन तड चेट लाअला लाङ मोकिवी ।	Anfang des Jahres, in den Monaten Phagun und Chait (Januar-März)
Sen nam depki. Tsetla depkiwi.	सेन नम देपकी ? चेटला देपकीवी ।	Wann erfolgt die Aussaat? Im Monat Cait (März/April).
Kang tau ?	कङ तउ ?	Was pflanzt du?
Ngira litsi, dzau, taa, tau, riki, peretsi, pharsi, puri, hralma, lau, teri depkiwi.	डिरा लिची, जौ, टअ, टउ, रिक्की, पेरेची, फर्सी, पुरी, हल्मा, लौ तेरी देपकीवी ।	Wir pflanzen alles: Mais, Gerste, Weizen, Buchweizen, Kartoffeln, Bohnen, Kürbisse, Gurken, Erbsen, Rettich.
Laka bangi wai tara ngirangla sap lagiwi.	लाका बाङी वइ तर डिरडला सप लगीवी ।	Es ist viel Arbeit, aber wir haben genug zu essen.
Nyirang namki barla wai.	डिरड नामकी वरला वइ ।	Wir sind vom Wetter abhängig.
Naning cherwa gyam riki nyesung.	ननीड छेर्वा ग्यम रिक्की डेसुड ।	Voriges Jahr sind die Kartoffeln verfault wegen des vielen Regens.
Nyira ti riki towa chumala binin.	डिर ति रिक्की तोव छुमाला बिनिन ।	Wir haben sie den Tieren gegeben.
Sen langgup tsoirang wai.	सेन लङगुप चोइरड वइ ।	Es reicht gerade für die Saat.
Nye yulwala litsi tang mula riki jeta sim tigokiwi.	डे युल्वला लिची तड मुला रिक्की जेता सिम टिगोकिवी ।	Ich muß sonst den Nachbarn fragen, ob er etwas Mais gegen Kartoffeln eintauscht.
Au, sala ngala lang yorkita ?	अउ, सला डला लङ योरकीता ?	Onkel, kannst du mir morgen deinen Pflugochsen leihen?
Giwi, tara lang tiwala tsa tang chu langgup kyan bina.	गिवी, तर लङ तिबला च तड छु लङगुप क्यन बिना ।	Ja, aber schlage ihn nicht und gib ihm genug Heu und Wasser.
Khyoro pezang tong thupkiwi ?	ख्योरो पेजाङ तोङ थुप्कीवी ?	Kannst du auch deine Kinder schicken
Nyirangla dalza kitup mi malanggiwi.	डिरडला दल्जा कितुप मी मलङगीवी ।	Wir haben nicht genügend Helfer.

Giwipe tara khurung tang tsam naa nyirate lakaki hunggokiwi.	गिवीपे तर ख्यूरूड तड छम नअ डिरत्य लकाकी हुडगोकीवी ।	Gut, aber du und deine Frau, ihr müßt übermorgen zu uns arbeiten kommen.
Las, nyirang hunggup.	लस, डिरड हुडगुप ।	Ja, wir kommen gerne.
Nyirangla sap tang thunggup lemo nyekiwi ?	डिरडला सप तड थुडगुप ल्यमो डेकीवी ?	Gibt es bei euch etwas Gutes zu essen und zu trinken?
Hahaha, khirangla tsa tang chu sang nyekiwi.	हहह, खिरडला च तड छु सड डेकीवी ।	Hahaha, ihr bekommt auch genug Heu und Wasser.
Toktsi khunhugup madzetakisa.	तोक्ची खुनहुगुप मजेतकिसा ।	Und vergeßt eure Hacken nicht.
Nyirati dokolok galnok domangmu hotupkyan.	डिरती दोकोलोक गाल्नोक दोमडमु होतुपक्यान ।	Die unseren sind stumpf wegen der vielen Steine.
Sen tamsinsima nyirangla khomu giwi.	सेन तमसिनसिमा डिरडल खोमु गिवी ।	Wenn die Aussaat vorbei ist, haben wir etwas Zeit.
Tama, dakpu laka cholula cherko dop.	तम, दक्पु लका छोलुला छेरको डोप ।	Dann suchen wir uns Arbeit in Cherko.
Te mi khangba dzoinok.	त्य मी खडबा जोइनोक ।	Dort bauen Leute ein Haus.
Dakpu tii parsal do kakuu dakpu gokitene.	दक्पु टिइ परसल दो ककुउ मी गोकीतेने ।	Wir wollen fragen, ob sie Leute beim Behauen der Steine brauchen.
Hambumki cheu lha sekiwi.	हम्बुमकी चेउ ल्ह सेकीवी ।	Die Frauen können Körbe flechten.

Kapitel 12

Kinder und Frauen

Pezatowa chuma tsop dogokiwi.	पेजातोव छुम चोप डोगोकीवी ।	Die Kinder sollen mit den Tieren auf die Almen ziehen.
Su skul dogokiwi ?	सु स्कूल डोगोकीवी ?	Wer soll zur Schule gehen?
Lo ngakiti.	लो डकीती ।	Der kleine Fünfjährige.
Ti nyirangla mogoi.	ति डिरडला मोगोइ ।	Ihn brauchen wir nicht.
Mastarki peza teri skul tonggokiwi sinok.	मस्टरकी पेजा तेरी स्कूल तोडगोकीवी सिनोक ।	Der Lehrer sagt, wir sollten alle Kinder zur Schule schicken.
Pumsang kitap loup tang tiku lop gokiwi.	पुमसड किताप लोउप तड टिकु लोप गोकीवी ।	Auch Mädchen müßten lesen und schreiben lernen.
Di jukthambala lemu giwi.	दि जुकथम्बाला ल्यमु गिवी ।	Das wäre besser für die Zukunft.
Saharla pumsang skul diwi.	सहरला पुमसड स्कूल डिवी ।	In der Stadt gehen auch die Mädchen zur Schule.
De yulla mang tingla khelwai.	देय यूल्ला मड तिडला खेलवइ ।	Hier im Dorf sind wir rückständiger.
Pumpeza towang chuma min. Tiwisang kangrechikre nye gokiwi.	पुमपेज तोवड छुम मिन । तिवीसड कडरेचिकरे डे गोकीवी ।	Frauen sind keine Tiere; sie müssen auch etwas haben.
Khyoro kang sikyau hin : sing tang khangba ?	ख्योरो कड सिक्क्यउ हिन : सिड तड खडबा ?	Was denn, Land und Haus?
Minum tang lama tiwa pumpezala melokpa kiwi.	मिनुम तड लामा तिवा पुमपेजाला मेलोकपा किवी ।	Die Schamanen und die Priester sind frauenfeindlich.
Tiwi pumpezala melokpa tang mara tonggiwi.	तिवी पुमपेजाला मेलोकपा तड मरा तोडगीवी ।	Sie reden diskriminierend über weibliche Personen.
Tiwi peza kep dikpa hin sinok.	तिवी पेजा क्यप दिक्पा हिन सिनोक ।	Sie sagen, Kinder bekommen sei eine Sünde.
Hiki teri kyok pezi tiunok.	हिक्की तेरी ख्योक पेजी टिउनोक ।	Die Texte sind alle von Männern geschrieben worden.
Minum tiwi pumpezala pem sin siwi.	मिनुम तिवी पुमपेजाला पेम सिन सिवी ।	Die Schamanen erklären Frauen zu Hexen.
Tsila pumpeza tiwa kang misir detup hin ?	चिला पुमपेजा तीव कड मिसिर देतुप हिन ?	Warum lassen sich die Frauen das gefallen?

Tsila pumpeza tiwi khyok pezala tsep hin ?	चिला पुमपेज तिवी ख्योक पेजाला चेप हिन ?	Warum himmeln Frauen immer Männer an?
Tsila khyok peza tiwa mangmu tulku tang rimburchे hotu hin ?	चिला ख्योक पेजा तिव मडमु टुल्कु तड रिम्बुरचे होतु हिन ?	Warum gibt es so viele männliche Tulkus und Rimboches?
Tsila pumpeza tulku tang rimburchे metup hin ?	चिला पुमपेजा टुल्कु तड रिम्बुरचे मेतुप हिन ?	Warum gibt es keine weiblichen Tulkus und Rimboches?
Chilasisin. Pumpeza tiwi loup tang tiku meseu ken hin.	चिलसिसिन । पुम्पेजा तिवी लोउप तड टिकु मेसेउ क्यन हिन ।	Weil die Frauen nicht lesen und schreiben können.
Lhengolaup mi tsenga tiwa kanisu gitang ?	लहेडोलउप मि चेड तिव कनिसु गितड ?	Woher kommen die heiligen Männer?
Tiwa mukpi orne giwi.	तिव मुक्पी ओरने गिवी ।	Sie kommen von den Wolken.
Tiwa zambu lingne wau min.	तिव जम्बु लिङनेय वउ मिन ।	Sie sind nicht von dieser Welt.
Hina ? Nye yang patemikiwi.	हिना ? डे यड पतेमिकीवी ।	Wirklich? Das glaube ich aber nicht.
Tiwang tiwi ami khokne dakpu doke ken wau hin.	तिवड तिवी आमी खोकनेय दक्पु दोके क्यन वउ हिन ।	Sie sind wie wir aus dem Mutterleib hervorgekommen.
nye mamala mesin khyoro dukpa nyekito.	डे ममला मेसिन ख्योरो दुक्पा डेकिवी ।	Wehe, du redest schlecht über meine Mutter.
gusa / gun deta.	गुस / गुन देत ।	Dann kannst du was erleben.
Tsila khyokpeza towa pumpeza sinang ramba hotu hin ?	चिला ख्योकपेजा तोव पुमपेजा सिनड रम्बा होतु हिन ?	Warum sind Männer stärker als Frauen?
Pumpeza towa kamjor hunggup ti tsilasing peza mangmu kep ken hin.	पुमपेजा तोव कम्जोर हुङगुप ती चिलासिसिन पेजा मडमु क्यप क्यन हिन ।	Die Frauen sind schwach, weil sie so viele Kinder gebären.
Khyoro khangba su tala deki ?	ख्योरो खडवा सु टला दकी ?	Wer sitzt bei euch in der oberen Reihe?
Khyokpeza tiwa hambum tiwi kang tsokiu lhenok.	ख्योकपेजा तिव हम्बुम तिवी कड चोकियु लहेनोक ।	Die Männer! Sie schauen, was die Frauen kochen.
Puzhum hotup bela yukupti su hin ?	पुज्युम होतुप बेला युक्पती सु हिन ।	Wer läuft mit einem dicken Bauch umher?
Ama tiki. Yanglung ang kenok.	आमा तिकी । यङलुङ अङ केनोक ।	Die Mutter! Sie bekommt schon wieder ein Baby.
Ti nari kyukinok.	ति नारी क्युकिनोक ।	Sie muß sich oft übergeben.

Kapitel 13

Probleme der Kinder

Halo thangbu ?	हालो थाडबु ?	Hallo, wie geht es dir?
Tsei nenok. Thangburangke minduk.	/ चेइ नेनोक । / थाडबुरडके मिन्दुक ।	Mir geht es nicht gut.
Ama sisung.	अमा सिसुड ।	Mutter ist gestorben.
Palati permi hembra tsholkinok.	पलाती पेरमी हेम्बा छोलकीनोक ।	Vater sucht eine neue Frau.
Khyurung parangbu.	ख्यूरुड परडबु ।	Oh, du Ärmste!
Soka hinu ken nyirangla langgup gyawi me.	सोका हिनु क्यन डिरडला लडगुप ग्यवी मेय ।	Es ist Frühjahr, und wir haben nicht genug zu essen.
Jukla cherwa gepsin.	ज्यूक्ला छेर्वा ग्यपसिन ।	Wenn es doch endlich regnen würde.
Tara lhoni mukparang minduk.	तर ल्होनी मुक्पारड मिन्दुक ।	Aber es ist keine Wolke zu sehen.
Taling dzau nyimarang minduk.	तलीड जौ डिमरड मिन्दुक ।	Die Gerste hat dieses Jahr keine Ähren.
Litsi tang riki deu phinok.	लिची तड रिक्की देउ फिनोक ।	Es ist bereits zu spät, Mais und Kartoffeln zu pflanzen.
Lhoni, tsangbi garila longdzar nok.	ल्होनी, चडवी गरिल लोडजर नोक ।	Schau, da steht wilder Rhabarber am Fluß.
Di kiru hin tara nyira tsha lukin.	दि किरु हिन तर डिरा छ लुकिन ।	Er ist sauer, aber wir tun Salz darauf.
Syo tsangbi chu thunggi.	स्यो चडवी छु थुङगी ।	Laß uns Wasser aus dem Fluß trinken!
Mi peza tikpe sisima tsangbula tsambiwakla jikiwi.	मी पेजा टिक्पे सिसिमा चडबुल सम्बीवक्ल जिक्कीवी ।	Unter der Brücke haben Leute ihre verstorbenen Kinder im Fluß vergraben.
Do kyurti tsep.	दो क्यूरटी चेप ।	Dann laß uns Steine werfen spielen!
De lho lumung tshonok.	दे ल्हो लुमुड छोनोक ।	Sieh doch, hier sind Beeren reif!
Tsei khungyuk.	चेइ खुनग्युक ।	Nimm dir welche!
Thuche.	थुचे ।	Danke!
Khyurung nyira mula laka ki wasing giwi.	ख्यूरुड डिरा मुला लाका कि वसिड गिवी ।	Du kannst zu uns arbeiten kommen.
Nyirangla du langguken wai.	डिरडला दु लडगुक्यन वइ ।	Wir haben genug Getreide.
Nyalayang chaarangme pali kang site.	डलायड छअरडमेय पाली कड सीते ।	Ich weiß nicht, was Papa dazu sagt.

Sala thetup.	सला ठेतुप ।	Bis morgen!
Dakpi ra tang palangti kani galtang ?	दक्पी र तड पलडती कनी गलतड ।	Wo sind denn jetzt unsere Ziegen und Kühe bloß hin?
Dukpa nyekito.	दुक्पा डेकितो ।	Das gibt Ärger!
Tiwa mi melokpi singkhala galnok.	तिव मी मेलोकपी सिङखला गलनोक ।	Sie sind auf den Feldern der bösen Leute dort drüben.
Gomalake zhindakki nyala dusung.	गोमलके जिन्दक्की डला दुसुड ।	Ich habe von dem Besitzer schon Schläge bekommen.
Tsinme tsep bela nari chuma zhesung.	चिन्मे चेप बेला नारी छुम जेसुड ।	Ich vergesse immer die Tiere beim Spielen.
Khyoro lola tiu way ?	ख्योरो लोला टिउ वड ?	Hast du ein Messer?
Tsaa tsei khur tama khyoro pali ala khoktsa migiwi.	चअ चेइ खुर तम ख्योरो पाली अला खोकचा मिगिबि ।	Nimm etwas Grünfutter mit, damit dein Vater nicht so böse wird.
Ngala zhiwa langinok.	डला जिव लङगिनोक ।	Ich habe aber Angst.
Khyurung nyira bakari nangla nyilaksing giwi.	ख्यूरुड डिरा बाकरी नडला डिलाक्सिङ गिबी ।	Du kannst auch in unserer Scheune schlafen.
Khyurungla kangretsikre khunhunggup.	sama nye ख्यूरुडला सम कडरेचिक्रे डे खुनहुङगुप ।	Ich bringe dir dann etwas zu essen.
Min nga khangba dop gaanok.	मिन ड खडबा डोप गाअनोक ।	Nein, ich gehe doch lieber nach Hause.

Kapitel 14

Brüder und Schwestern

Halo, dang kang kyasung ?	हालो, दाङ कङ क्यसुङ ?	Hallo, wie war es gestern?
Tarung uru ami khowa binsung.	तरुङ उरू आमी खोव बिनसुङ ।	Meine Stiefmutter hat mir doch Suppe gegeben.
Ti peladoke melokpa minduk.	ति पेलदोके मेलोक्पा मिन्दुक ।	Sie ist nicht so schlecht wie im Märchen.
Papi dunggup tshalsungpe tara uri dung machi (talsung).	पपी दुङगुप छल्सुङपे तर उरी दुङ माची (टलसुङ) ।	Vater wollte mich schlagen, aber sie hat sich dazwischengestellt.
Tiki nga tarung ang tikpe hin sikyasing.	तिकी ङ तरुङ अङ टिकपे हिन सिक्क्यसुङ ।	Sie sagte, ich sei noch ein kleines Kind.
Khyurung te way. Shok yanglung tsinme tsep.	ख्यूरुङ ते वय । शोक यङलुङ चिन्मे चेप ।	Siehst du! Komm, laß uns wieder spielen!
Lo khatamu shorki.	लो खटमु शोरकी ।	Ho, ho, verjagen wir die Wölfe!
Khyoro aisang skul diwi.	ख्योरो अङसङ स्कूल डिवी ।	Geht deine Schwester auch zur Schule?
Las. Le tsiktso nyitsoiki lagi tirang diwi.	लस । लो चिक्को डिचोङकी लागि तिरङ डिवी ।	Ja, sie geht auch für ein oder zwei Jahre.
Tiki nari pala tang mamala dalza kyasung.	तिकी नरी पला तङ ममाला दल्जा क्यासुङ ।	Sie muß immer Mutter und Vater helfen.
Jyukla / tingla shing tang khangba teri aju nupla thopkiwi.	ज्युक्ल / तिङल सिङ तङ खङबा तेरी उज्यू नुपला थोक्कीवी ।	Später bekommen die Brüder alles Land und das Haus überschrieben.
Azhi tang numla mazhya, kenyen nekyok tang cguma tirang nyekiwi.	आजी तङ नुमला मज्य, क्यडेन नेक्येक तङ छुमा तिरङ डेकीवी ।	Die Schwestern bekommen nur Kleider, Schmuck, Töpfe und Tiere.
Di lemu hina ?	दि ल्यमु हिना ?	Ist das richtig?
Min. Tasam peza teri chikparang hin.	मिन । तसम पेजा तेरी चिक्पारङ हिन ।	Nein! Heute sind alle Kinder gleich.
Pumpeza towa bangi tingchetup mewi.	पुमपेजा तोव बङी तिङछेतुप मेवी ।	Die Mädchen müssen sich nicht immer hinten anstellen.
Chikkyasin khyok pezi zendi kitup nowasing pumpeza khurung larangtigokiwi.	चिक्क्यसिन ख्योक पेजी जेन्दी कितुप नोवसीङ पुमपेजा खुरूङ लारङटिगोकीवी ।	Wenn ein Mann eine Frau heiraten möchte, dann sollte er sie selbst fragen.
Pumi hembala ti mogoi khero miziki lagi dak dakpi nasam tonggokiwi.	पुमी हेम्बाला टि मोगोङ खेरो मिजीकी लागि दक दक्पी नसम तोङगोकीवी ।	Sie braucht keine dritte Person, die über ihr Leben bestimmt

Pumi hunggup tang megup khororang situpkiwi.	पुमी हुङ्गुप तङ म्यगुप खोरोरङ सितुप्कीवी ।	Sie kann selbst ja oder nein sagen.
Dakpi pumpeza termochoi.	दाक्पी पुमपेजा तेरमोछोइ ।	Frauen kann man nicht verschenken.
Pumpezi sang khyokpeza meteriwi.	पुमपेजी सङ ख्योक्पेजा मेतेरीवी ।	Frauen verschenken ja auch keine Männer.
Tiwi khoro khewa dakdakpi cholgokiwi.	तिवी खोरो खेव दकदक्पी छोलगोकिवी ।	Sie sollen sich ihren Männer selbst aussuchen.

Kapitel 15

Zukunft der Sherpa-Gesellschaft

Tshongkitupla, sherwa towa nari pela gyala tang yambula diwi.	छोङकितुपला, शेर्वा तोव नरी पेला ग्यला तङ यम्बुला डिवी ।	Um Handel zu treiben sind die Sherpas schon immer nach Tibet, Indien und Kathmandu gereist.
Haring, sherwa towa mangmu sharharla tang milungba bangiki lagi diwi.	हरीङ, शेर्वा तोव मङ्मु शहरला तङ मिलुङबा बङ्गीकी लागि डिवी ।	Heute ziehen viele Sherpas auf Dauer in die Städte und ins Ausland.
Te tiwa laka kimuthuu tirang wai.	त्य तिव लका किमुथुउ तिरङ वइ ।	Dort sind sie nur ungelernte Arbeiter.
Tiwa dukpi galph tang gyala demuthui.	तिव दुक्पी डोला गल्फ तङ ग्यला देमुथुइ ।	Die harten Lebensbedingungen am Golf und in Indien halten sie nicht lange aus.
Sherwa lalai pezhya loupla pela gal.	शेर्वा ललाइ पेज्य लोउपला पेला गल ।	Einige Sherpas sind zum Studium des Buddhismus nach Tibet gegangen.
Tiwa kungwau zhukla teriki tsiwi.	तिव कुङवउ ज्यूक्ला तेरीकी चिवी ।	Nach ihrer Rückkehr genießen sie hohes Ansehen.
Kangri tang paryatanki sherwa towala yemba dasala galdetupla bangi phenthon wai.	कङरी तङ पर्यटनकी शेर्वा तोवला येम्बा दासाला गलदेतुपला बङ्गी फेयनथोन वइ ।	Bergsteigerei und Tourismus haben auch Einfluß auf die Abwanderung der Sherpas.
Paryatak mula kangrila doi detuptowa shaharla wan ghugokiwi.	पर्यटक मुला कङरीला डोइ देतुपतोव शहरला वन घुगोकिवी ।	Wer Jobs bekommen will, muß in der Stadt auf die Bergsteiger und Touristen warten.
Nyirangla chea me di tsukkoi dite.	डिरङला छेअ मे दि चुककोइ डिते ।	Wir wissen nicht, wie das weitergehen soll.
Te sherwatowa rajkajla laka kitup sung me.	त्य शेर्वातोव राजकाजल लका कितुप सुङ मे ।	Im Staatsdienst sind kaum Sherpas anzutreffen.
Paplanggup kang sising sherwa mastarki laka kitup la detup kalle hin.	पपलङ्गुप कङ सिंसिङ शेर्वा मस्टारकी लका कितुप ल डेतुप कल्ले हिन ।	Es ist traurig, daß kaum Sherpas als Lehrer und Lehrerinnen tätig sind.
Sherwi pezatowa ami tamnyela kamu hungokiwi.	शेर्वी पेजातोव आमी तम्डेला खमु हुङगोकीवी ।	Die Sherpakinder sollten in ihrer Muttersprache unterrichtet werden.

Dukpaki tamnye kang sisin mastar towala talab lemu me.	दुक्पाकी तम्डे कड सिसिन मस्टार तोवला तलब ल्यमु मे ।	Es heißt immer, die Lehrer würden zu schlecht verdienen.
Tara mastarki laka chekangki lagi hin / giwi.	तर मस्टारकी लका छेकडकी लागि हिन / गिबी ।	Aber der Lehrerberuf ist ein Lebensjob.
Kangri sardar tang kulli laka jenda hotup bela tirang hin.	कडरी सरदार तड कुल्ली लका जेन्दा होतुप बेला तिरड हिन ।	Als Bergsteiger, Führer und Träger kann man nur in jüngeren Jahren arbeiten.
Sherwa mangmuki tiwi mizi paryatakki lagi kangrila ton / shin wai.	शेर्वा मडमुकी तिबी मिजी पर्यटककी लागि कडरीला तोन / सीन वइ ।	Viele Sherpas verlieren für die Fremden ihr Leben auf den Bergen.
Sherwa tiwa lutup dzolhamu giwi.	शेर्वा तिव लुतुप जोल्हमु गिबी ।	Die Sherpas sind leicht zu beeinflussen.
Tiwi mi hembu kangki siwe ti kiwi.	तिबी मि हेम्बु कडकी सिवे ति किवी ।	Sie machen, was andere Leute ihnen sagen.
Haring, sherwa towa lungsungla sen wai.	हरिड, शेर्वा तोव लुडसुडला देन वइ ।	Die Sherpas leben heute zwischen den Kulturen.
Sherwa pumpeza tiwa kasen rambu wai tiwi khangwi laka tang sing khaki laka cikrangki kiwi tiwi pangla hotup bela.	शेर्वा पुमपेजा तोव कस्यन रम्बु वइ तिबी खडवी लका तड सिड खकी लका चिकरडकी किवी तिबी खेवा पडला होतुप बेला ।	Die Sherpafrauen sind so stark, daß sie die Arbeit zu Hause und auf den Feldern alleine erledigen, wenn ihre Männer unterwegs sind.
Khyok peza tiwa yula kaniwasang nyungmu thongguwi.	ख्योक पेजा तिव यूला कनिवसड डुडमु थोडगुवी ।	Doch der Männermangel im Dorf ist sehr deutlich.

Sherwi khangba towa tenga tang lenba giwi.	शेर्वा खड्बा तोव टेडा तड लेन्वा गिवा ।	Die Sherpahäuser sind kalt und oft auch feucht.
Te me dayap tsimni me khulla metirang wai.	त्य मे दयप चिमनी मे खुल्ला मेतिरड वइ ।	Es gibt keine Heizung, nur offene Feuerstellen.
Tiki lagi sherwa towa magmu nap hin.	तिकी लागि शेर्वा तोव मडमु नाप हिन ।	Daher leiden die Sherpas oft an Krankheiten.
Teng chaa tang nimoniya ten tang soka khasakyan thogiwi.	टेड छअ तड निमोनिय तेन तड सोका खसक्यन थोगिवा ।	Zu den typischen Herbst- und Winterkrankheiten gehören TB und Lungenentzündung.
Yeru khokpa tang gemi dukpa giwi.	येरु खोकपा तड गेमी दुक्पा गिवा ।	Im Monsun stellen sich Magen- und Darmerkrankungen ein.
Sherwa mangmula khokla bugyaldang shon dukpagiwi.	शेर्वा मडमुला खोक्ला बुग्यलदड सोन दुक्पागिवा ।	Viele Sherpas leiden an Spulwürmern.
Diti tsila sisin tiwa sing khala laka kyasima zhukla lakpi sama sapkyan hin.	दिती चिला सिसिन तिव सिड खला लाका क्यासिमा जुक्ला लक्पी सम सपक्यन हिन ।	Dies liegt daran, daß sie auf den Feldern arbeiten und dann mit den Fingern essen.
Mi gawa mangshyo gunbu siwi peza tikpe yeru mang shiwi.	मि गाव मडस्यो गुन्बु सिवा पेजा टिक्पे येरु मड सिवा ।	Die alten Leute sterben meist im Frühjahr, während im Monsun besonders viele Kinder sterben.
Mi khamu metup ken pariwar niyodzan lalitirang ken wai.	मि खमु मेतुप क्यन परिवार नियोजन ललितिरड क्यन वइ ।	Mangels Bildung wird wenig Familienplanung betrieben.
Andhawishwasla nyenukyan saken mi khasi dzop gaa miginok.	अन्धविश्वासला डेनुक्यन मि खासी जोप गअ मिगीनोक ।	Wegen Aberglauben lassen sich die Menschen nicht gerne sterilisieren.
Khyawa tang penmi kamdzor / newi sin bishwas kiwi.	ख्याव तड पेन्मी कम्जोर / नेवी सिन विश्वास किवा ।	Sie glauben nämlich, daß der Partner / die Partnerin dann krank wird.
Tara khasken tiwa tukob aprihan kitupla jiwa kiwi.	तरा खसक्यन तिव तुकोब अप्रिशन कितुपला जिवा किवा ।	Aber natürlich haben sie auch Angst vor solchen Eingriffen.
Tukkyen te peza mangmu lhowatungba wai	तुकक्यन त्य पेजा मडमु ल्होवतुडवा वइ ।	Dafür gibt es dann immer mehr hungrige Kinder zu ernähren.

Tara mi towa tengga tang gyawi langgup me sin horu denkinok.	तरा मि तोव टेङगा तड ग्यावि लङगुप म्य सिन होरू देन्कीनोक ।	Aber die Leute klagen, sie hätten kein Geld, keine Arbeit und nicht genug zu essen.
Kang kyen hinang ? Di dukpi dzimmawari su hin ?	कङ क्यन हिनङ ? दि दुक्पी जिम्मावारी सु हिन ?	Wo liegt wohl die Ursache? Wer ist schuld an dieser Misere?
Awa ama tiwi peza tikpela dzendi kyan tekiwi.	अव अमा तिवी पेजा टिक्पेला जेन्दी क्यन तेकीवी ।	Viele Eltern verheiraten ihre Kinder in zu jungem Alter.
Pezi gyawi khun mengnok.	पेजी ग्यावि खुन मेङनोक ।	Die Kinder sind schon lange keine Altersversorgung mehr.
Awa ama gawagama dop bela peza teri thakringbu dinok.	अव अमा गावगाम डोप बेला पेजा तेरी थक्रीङवु डिनोक ।	Wenn die Eltern alt sind, sind die Kinder schon lange weggegangen.
Sherwa pumpeza towa mangmu ang kyep bela siwi.	शेर्वा पुमपेजा तोवा मङमु अङ क्यप बेला सिवी ।	Viele Sherpafrauen sterben bei der Geburt eines Kindes.
Di men tang daktar lemu metup kyen hin.	दि मेन तङ डक्तर ल्यमु म्यतुप क्यन हिन ।	Dies liegt vor allem an der fehlenden medizinischen Versorgung.
Nyenme galsang hin.	डेन्मे गालसङ हिन ।	Ernährungsmängel spielen auch eine Rolle.
Ang keu nyima sum zhyukla amati khetsir lan sinok.	अङ केउ डिमा सुम ज्युक्ला आमाती खेयचीर लान सिनोक ।	Drei Tage nach der Kindgeburt bekommen die Frauen Fieber und sterben.
Ang khangba gomala woni tang penmi khep amochou.	अङ खङबा गोमला वोनी तङ पेन्मी खेप अमोछोउ ।	Oft können Frauen das Kind nicht austragen, weil es verkehrt im Mutterleib liegt.
Pumpeza tiwa ang kep bela mekhangla dogokiwi.	पुमपेजा तिवा अङ क्यप बेला मेखङला डोगोकिवी ।	Frauen sollten zu den Gesundheitszentren gehen, wenn sich die Geburt ankündigt.